

Motion

1981/82:1475

Ing-Marie Hansson m. fl.

Lokalisering till Gävle av statens energiverk

Den arbetsgrupp (LOKE) som sysslat med lokaliseringsfrågan inom organisationskommittén för statens energiverk med flera organ inom energiområdet (OKE) föreslår att den nya energimyndigheten i första hand lokaliseras till Stockholm, i andra hand till Uppsala, Göteborg, Malmö/Lund eller Linköping. Gävle som lokaliseringsort har inte vidare behandlats.

I budgetpropositionen, bil. 17, Industridepartementet, anför föredraganden:

Sedan OKE lämnade sitt förslag har ett stort antal framställningar i denna fråga inkommit, bl. a. från länsstyrelser, kommuner och företrädare för personalen vid berörda myndigheter. I samband med dessa framställningar har material överlämnats som enligt min mening bör analyseras noga innan ett slutligt beslut fattas. I avvaktan på att beredningen inom regeringskansliet slutförs är jag inte beredd att nu ta ställning i denna fråga. Jag räknar med att återkomma med förslag i lokaliseringsfrågan under våren 1982. Jag har i denna fråga samrått med statsrådet Johansson.

Energimyndigheterna skall enligt riksdagsbeslutet påbörja sin verksamhet den 1 juli 1982. En eventuell utflyttning från Stockholm kan, med hänsyn till de förberedelser som krävs samt av personalpolitiska skäl, inte genomföras till denna tidpunkt. Jag avser därför att, i avvaktan på att ställning kan tas i lokaliseringsfrågan, föreslå regeringen att vidta åtgärder i enlighet med OKE:s förslag till tillfällig lokalisering av energimyndigheterna i de delar detta befinner sig nödvändigt. Förslaget innebär att dessa myndigheter den 1 juli 1982 bör förläggas till tillgängliga lokaler i Stockholm. Det ankommer på regeringen att besluta i denna fråga.

Gävle kommun har vid en uppvaktning hos statsrådet Olof Johansson och statsrådet Ingemar Eliasson anmält sitt intresse för lokalisering av statens energiverk till Gävle och denna fråga bör alltså närmare prövas vid beredningen inom regeringskansliet.

Motiv för att lokalisera den nya myndigheten utanför Stockholm finns med stöd av arbetsmarknadsutskottets betänkande (AU 1978/79:23 och 1980/81:23) angående behovet av att målmedvetet pröva möjligheterna att omlokalisera ny expanderande statlig verksamhet.

- Den nya energimyndigheten utgör exempel på just sådan ny verksamhet som arbetsmarknadsutskottet torde avse i sina betänkanden.
- Det förekommer sällan att det inrättas helt nya statliga verksamheter i den meningen att arbetsuppgifterna som sådana är helt nya. Utvecklingen av arbetsområden sker i regel inom befintliga organ ofta på olika håll. När verksamheterna fått större omfattning sker organisatoriska förändringar

som innebär att dessa samordnas till ett organ – en ny förvaltningsenhet.

- Regionalpolitiska aspekter talar för en lokalisering till andra orter än storstäder såsom Stockholm, Göteborg och Malmö/Lund eller expanderande orter såsom Uppsala och Linköping.

För Gävle som lokaliseringsort talar

- Gävle/Sandviken utgör ett storstadsalternativ med en infrastruktur som väl tillgodoser en statlig myndighets krav
- Gävles profil som samhällsbyggarort bör förstärkas. Lantmäteriverket, statens institut för byggnadsforskning samt centralnämnden för fastighetsdata är myndigheter som väl kompletterar det nya energiverket.
- Gävle kan erbjuda goda kontakter med energikrävande industri med stora praktiska erfarenheter inom energiområdet som såväl konsumenter som producenter
- I Älvkarleby 2–3 mil söder om Gävle bedriver Vattenfall forskning inom vattenkraft, solenergi och vindkraft
- Gävle har goda kommunikationer med Stockholm för personkontakt med regeringskansli, centrala myndigheter samt FoU-organ
 - med Uppsalas FoU-organ
 - med Arlanda för utlandskontakter
- Gävle har en välstrukturerad arbetsmarknad för medflyttande anhöriga
- Gävle ligger väl framme beträffande kommunal energiplanering och kan fungera som referenskommun i den nya myndighetens arbete
- Gävle kan erbjuda myndigheten lokaler till konkurrenskraftiga kostnader
- Gävle kan erbjuda personalen önskade bostäder
- Gävle kan erbjuda personalen en stimulerande fritidsmiljö
- Gävle kan erbjuda personalen barntillsyn
- Gävle har goda erfarenheter av omlokalisering av statlig verksamhet samt personal.

Gävle kommun hävdar att ovan redovisade punkter utgör goda grunder för lokalisering av den nya energimyndigheten till Gävle.

Tre statliga verk i Gävle – statens institut för byggnadsforskning (SIB), lantmäteriverket (LMV) och centralnämnden för fastighetsdata (CFD) bedriver verksamhet med klar anknytning till ett kommande statens energiverk. Frågor om bebyggelseplanering och bebyggelseutveckling är faktorer av grundläggande betydelse för möjligheterna att förändra energiförbrukningen. De tre nämnda verken kan tillsammans tillhandahålla en basinformation på detta område som bör vara av utomordentligt stor betydelse för en översiktlig och heltäckande energiplanering. LMV och CFD besitter också stor kompetens beträffande möjligheter att beskriva och

tillhandahålla data inom energiområdet såväl kvantitativt som areellt.

Statens institut för byggnadsforskning har när det gäller energifrågor en betydande verksamhet med inriktning på att ta fram statistik och analysmetoder om bebyggelsebeståndet och dess utveckling. Inom gruppen som sysslar med byggnadsplanering forskas kring material och konstruktion där energiaspekterna blir allt viktigare. Inom klimat- och installationsgruppen forskas kring klimatets betydelse för planering och ombyggnad av bebyggelse. I lur människan upplever det omgivande klimatet inom- och utomhus samt hur installationer för värme, ventilation, vatten och avlopp bäst utförs för att önskat klimat skall erhållas samtidigt som kraven på energihushållning beaktas. Eftersom arbetet är av så varierande natur finns en rad discipliner representerade. I dag finns t. ex. naturvetenskap, olika ingenjörsgrenar, arkitektur, meteorologi, psykologi och medicin inom gruppen. Till sitt förfogande har institutet ett laboratorium för uppvärmnings- och ventilationsteknik, ett humanlaboratorium med två klimatkammare och en vindtunnel för studier av bebyggelseklimat. De fasta laboratorieundersökningarna kompletteras med fältstudier med hjälp av mätbussar för inneklimatmätningar och för kartläggning av utomhusklimatet kring byggnader.

Lantmäteriverket tillhandahåller kartmaterial och annan landskapsinformation som erfordras i en energiplanering. Av särskilt intresse är verkets möjligheter att medverka när det gäller att ta fram underlag för bedömning av utnyttjande av alternativa energikällor såsom torv och biomassa. Verket arbetar också med s. k. termofotografering som har intresse när det gäller att spåra värmeläckage i befintlig bebyggelse och lokalisera ny bebyggelse med hänsyn till lokalklimatet.

CFD, centralnämnden för fastighetsdata, slutligen, har utvecklat metoder för att koordinatsätta och kartera information för en mängd olika variabler som är av intresse i planeringsprocessen.

I samarbete med ett energiverk skulle de tre befintliga Gävle-verken kunna skapa en stimulerande miljö för ett utvecklingsarbete kring en helhetssyn på energifrågorna.

En lokalisering av ett statligt energiverk till Gävle skulle även ligga väl i linje med de tankegångar som statsmakterna tidigare uttalat om att samla statliga verksamheter med väsentliga uppgifter i fråga om bebyggelseplanering och utveckling till Gävle. Därtill kommer att det allmänt sett måste bedömas som gynnsamt att något bredda och komplettera den administrativa miljö som tillkommit inom Gävle-regionen genom den tidigare omlokaliseringen.

Högskolan i Gävle/Sandviken har tyngdpunkten i utbildningsprofilen inom den pedagogiska sektorn. Planeringen är inriktad på att bredda utbudet. Inom enstaka kurser och lokala linjer finns en del kurser inom den tekniska sektorn och YTH-utbildning med inriktning på stål bedrivs i Sandviken. Högskolan har efter hand utvecklat kontakter med forskande

institutioner i framför allt Uppsala och Stockholm. Planeringen inriktas nu mot energiområdet.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående behovet av att målmedvetet pröva möjligheterna att omlokalisera ny expanderande statlig verksamhet vid beredningen av lokaliseringsfrågan för det nya energiverket,
2. att riksdagen begär att regeringen därvid prövar förutsättningarna för en lokalisering av det nya energiverket till Gävle.

Stockholm den 26 januari 1982

ING-MARIE HANSSON (s)

OLLE ÖSTRAND (s)

WIVI-ANNE CEDERQVIST (s)

OLLE WESTBERG (s)

i Hofors

STIG ALFTIN (s)

IRIS MÅRTENSSON (s)

AXEL ANDERSSON (s)

